

Tabela 9. Średnie roczne wielkości produkcji nawozów naturalnych i koncentracja zawartego w nich azotu w zależności od gatunku zwierzęcia gospodarskiego, jego wieku i wydajności oraz systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich⁸⁾

Gatunek/grupa technologiczna zwierząt	SYSTEM UTRZYMYWANIA								Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „w ⁷⁾ ”
	Głęboka ściółka		Płytką ściółką				Bezściółkowo		
	Obornik ⁶⁾		Obornik ⁶⁾		Gnojówka ⁶⁾		Gnojowica/pomiot/odchody ^{1), 6)}		
	Produkcja (t/rok)	Zawartość (kg N/t)	Produkcja (t/rok)	Zawartość (kg N/t)	Produkcja (m ³ /rok)	Zawartość (kg N/m ³)	Produkcja (m ³ lub t/rok)	Zawartość (kg N/t lub m ³)	
Bydło									
Buhaje	19,0	3,1	10,5	3,3	5,8	3,4	22,0	3,5	0,7
Krowy mleczne 1 ³⁾	18,8	2,6	10,0	2,8	6,2	2,7	17,6	3,4	0,7
Krowy mleczne 2 ⁴⁾	23,8	3,1	14,8	3,3	7,6	3,2	23,0	4,0	0,7
Krowy mleczne 3 ⁵⁾	26,0	3,7	16,2	4,0	8,4	3,8	25,4	4,5	0,7
Jałówki cielne	18,4	3,0	8,5	3,2	5,4	3,1	16,4	3,4	0,7
Jałówki powyżej 1 roku	12,4	2,8	6,0	2,8	5,8	2,7	11,6	2,9	0,7
Jałówki od 6 miesięcy do 1 roku	7,8	3,4	3,6	3,5	2,4	3,7	6,8	4,7	0,7
Cielęta do 6 miesięcy	2,4	3,8	1,6	2,8	1,4	3,2	2,6	3,2	0,7
Bydło opasowe od 6 miesięcy do 1 roku	12,0	2,6	5,0	3,1	3,8	3,4	10,0	4,5	0,7
Bydło opasowe powyżej 1 roku	15,0	3,0	7,0	2,7	6,9	2,9	14,2	3,2	0,7
Świnie									
Knury	5,5	3,1	3,2	3,1	1,9	3,3	4,6	3,6	0,85
Lochy	5,0	3,9	3,7	4,0	1,8	4,2	4,6	4,3	0,79
Warchlaki od 2 miesięcy do 4 miesięcy	1,5	2,4	1,1	1,9	0,5	0,8	1,4	2,8	0,79

Prosięta do 2 miesiąca	0,5	1,8	0,3	0,9	0,2	0,4	0,7	2,0	-	
Tuczniki	2,0	4,2	1,5	4,4	1,0	4,6	1,9	4,6	0,75	
Konie duże										
Ogiery	8,5	5,0	5,0	1,7	2,0	1,9			0,6	
Klaczce, wałachy	8,5	5,2	5,5	1,9	2,4	2,1				
Żrebaki powyżej 2 lat	6,5	4,2	5,5	1,5	1,7	1,8				
Żrebaki powyżej 1 roku do 2 lat	6,0	3,2	4,0	1,4	1,4	1,3				
Żrebaki od 6 miesiąca do 1 roku	2,5	2,7	2,0	1,3	1,2	0,9				
Żrebięta do 6 miesiąca	1,6	0,15	1,0	0,8	0,7	0,5				
Konie male										
Ogiery	5,4	2,5	4,0	0,8	1,5	0,9			0,6	
Klaczce, wałachy	5,4	2,6	4,5	0,9	1,7	1,0				
Żrebaki powyżej 2 lat	4,5	2,1	4,5	0,8	1,2	0,9				
Żrebaki powyżej 1 roku do 2 lat	4,0	1,6	3,4	0,7	1,0	0,7				
Żrebaki od 6 miesiąca do 1 roku	1,7	1,4	1,4	0,6	0,8	0,5				
Żrebięta do 6 miesiąca	1,2	0,07	0,7	0,4	0,7	0,3				
Owce										
Tryki powyżej 1,5 roku	1,4	6,7								0,6
Owce powyżej 1,5 roku	1,2	6,9								
Jagnięta do 3,5 miesiąca	0,4	8,3								
Jarlaki	0,7	10,5								
Drób										
Kury nieśne	0,029	20,7					0,014 ¹⁾	22,4	0,71	

Kury mięsne	0,018	20,7					0,014 ¹⁾	21,6 ¹⁾	0,71
Kury do 20 tygodnia	0,008	15,7					-	-	-
Brojlery kurze	0,017	24,7					-	-	0,71
Kaczki	0,026	22,8					0,014	23,8	0,71
Gęsi	0,03	21,8					0,02	32,7	0,71
Indyki samce	0,048	41,5					-	-	0,71
Indyki samice	0,032	40,6					-	-	0,71
Przepiórki	0,002	1,2					-	-	-
Perlice	0,025	3,4					-	-	-
Lisy i jenoty									
Samiec							0,240 ¹⁾	7,5 ¹⁾	-
Samica							0,292 ¹⁾	9,6 ¹⁾	
Młode							0,130 ¹⁾	5,3 ¹⁾	
Norki i tchórze									
Samiec							0,017 ¹⁾	13,4 ¹⁾	-
Samica							0,015 ¹⁾	16,5 ¹⁾	
Młode							0,011 ¹⁾	9,5 ¹⁾	
Króliki i nutrie									
Samiec			0,15	2,9	0,13	3,1	0,210 ¹⁾	3,5 ¹⁾	0,6
Samica			0,17	3,2	0,11	3,3	0,230 ¹⁾	3,8 ¹⁾	
Młode			0,08	2,6	0,05	2,8	0,110 ¹⁾	3,2 ¹⁾	
Szynszyle									
Samiec	0,026	2,6					0,018 ¹⁾	2,9 ¹⁾	-
Samica	0,032	3,1					0,021 ¹⁾	3,5 ¹⁾	
Młode	0,023	2,0					0,012 ¹⁾	2,3 ¹⁾	
Kozy									
Kozy matki	1,2	8,4							0,6
Kozłeta do 3,5 miesiąca	0,4	9,4							
Kozłeta od 3,5 miesiąca do 1,5 roku	0,8	6,9							
Pozostałe	1,0	8,0							

Jelenie szlachetne⁹⁾				
Byki	1,8	8,3	0,5	
Łanie	1,6	8,7	0,5	
Młode	0,8	2,1	0,5	
Jelenie sika i daniele⁹⁾				
Byki	1,4	4,5	0,5	
Łanie	1,3	5,1	0,5	
Młode	0,6	1,6	0,5	
Pozostałe gatunki				
Strusie afrykańskie ⁹⁾	0,8	1,75	0,7	
Strusie Emu i Nandu ⁹⁾	0,5	1,5		
Inne zwierzęta o łącznej masie 500 kg, z wyłączeniem ryb	12,0	6,0		
Produkt pofermentacyjny – fermentacja „mokra”			2,8 ^{2), 10)}	-
Separowana gnojowica faza ciepla				
Bydło			2,8	-
Świnie			4,2	-
Separowana gnojowica faza stała				
Bydło			3,4	-
Świnie			5,2	-

¹⁾ W systemie bezściółowym dla drobiu pozyskiwany jest pomiot, a dla zwierząt futerkowych mieszanina odchodów i niewielkiej ilości moczu. Wyłącznie dla tych kategorii produkcję i koncentrację wyrażono w t/rok i kg N/t.

²⁾ Ze względu na dużą zmienność stosowanych w biogazowniach rolniczych receptur fermentatu, podaną wartość można zastąpić rzeczywistą koncentracją azotu, wynikającą z laboratoryjnej analizy chemicznej, wykonanej w uprawnionej do tego celu jednostce.

³⁾ Krowy mleczne o wydajności mlecznej do 6 tys. litrów.

⁴⁾ Krowy mleczne o wydajności mlecznej powyżej 6 do 8 tys. litrów.

⁵⁾ Krowy mleczne o wydajności mlecznej powyżej 8 tys. litrów.

⁶⁾ Podane objętości:

- gnojowicy i gnojówki dotyczą poziomu 7-10 % suchej masy w zależności od gatunku,
- fazy ciekłej i stałej separatu dotyczą poziomu odpowiednio 1,5-20,0% suchej masy separatorów,
- obornika i pomiotu dotyczą poziomu 25-35 % suchej masy w zależności od gatunku.

Posiadanie nawozów o innej, udokumentowanej badaniami w stacji chemiczno-rolniczej zawartości suchej masy, upoważnia do dokonania odpowiednich przeliczeń koncentracji „N” (kg/t lub m³). Próbkę do badań pobiera próbkobiorca z stacji chemiczno-rolniczej.

- 7) Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „w” stosuje się dla obliczenia rzeczywistej koncentracji azotu w jednostce nawozów naturalnych, wynikającej z udokumentowanych przez hodowcę i powszechnie uznanych praktyk żywieniowych, polegających na stosowaniu obniżonej koncentracji białka w dawce pokarmowej wraz z suplementacją syntetycznymi aminokwasami, środków zwiększających strawność białka (enzymy), żywienia wielofazowego (minimum 4 fazy dla drobiu i świń w obrębie jednej grupy technologicznej), żywienia PMR i TMR z rozdziałem na grupy produkcyjne, dodatków zakwaszających, biopreparatów do ściółki i gnojowicy, podsuszania pomiotu. W przypadku przeżuwaczy i/lub gatunków zwierząt monogastrycznych, dla których pastwisko stanowi powyżej 70% dawki pokarmowej i/lub dzienny czas pobytu na pastwisku wynosi co najmniej 6 godzin/dzień, wartość współczynnika odliczenia koncentracji „w”, może być użyta do wyliczenia dawki azotu zdeponowanej na pastwisku z pominięciem ściółki według współczynników tabeli 8.
- 8) W przypadku przekazywania nawozów naturalnych podmiot przyjmujący nawozy naturalne stosuje koncentrację zawartego azotu z tabeli 9 albo stosuje koncentrację zawartego azotu zgodnie z informacją o składzie nawozu naturalnego otrzymaną od przekazującego (jeżeli podmiot przekazujący nawóz naturalny przeprowadził badanie zawartości azotu w odchodach zwierzęcych) albo stosuje koncentrację zawartego azotu na podstawie wyników badania zawartości azotu w nawozach naturalnych wykonanych przez przyjmującego nawóz naturalny.

Obliczenie koncentracji wykonuje się przez zastosowanie wzoru:

$$k = \text{zawartość azotu} \times w$$

gdzie:

k – rzeczywista koncentracja azotu w jednostce nawozu naturalnego

zawartość azotu – odpowiednia wartość z tabeli 9

w – tabelaryczna wartość współczynnika odliczenia z tabeli 9

- 9) Dla jeleniowatych i strusi określone wskaźniki odnoszą się do systemu otwartego, jako jedyne stosowanego w kraju systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich.
- 10) W przypadku biogazowni rolniczych, produkcję produktu pofermentacyjnego (z) oblicza się na podstawie dokumentacji technologicznej całej instalacji.

Lista upraw intensywnych

Lista upraw intensywnych w uprawie polowej:

- 1) pszenica, powyżej 120 kg N/ha;
- 2) pszenżyto, powyżej 100 kg N/ha;
- 3) żyto mieszańcowe, powyżej 100 kg N/ha;
- 4) kukurydza, powyżej 160 kg N/ha;
- 5) rzepak, powyżej 150 kg N/ha;
- 6) burak cukrowy, powyżej 150 kg N/ha;
- 7) burak pastewny, powyżej 150 kg N/ha;
- 8) ziemniak późny, powyżej 120 kg N/ha;
- 9) kapusta głowiasta biała;
- 10) kalafior;
- 11) brokuł;
- 12) kapusta brukselka;
- 13) marchew;
- 14) seler korzeniowy;
- 15) burak ćwikłowy;
- 16) ogórek;
- 17) cukinia;
- 18) cebula;
- 19) por.

Lista upraw intensywnych w uprawie pod osłonami:

- 1) pomidor;
- 2) ogórek;
- 3) papryka.